

Subsidie en gedrag, perverse prikkel?

Opdrachtgever	Lectoraat Communication Behaviour Sustainable Society (CBSS) Ben W. Verwey
Gerelateerd project	Invloed van subsidies op gedrag
Startdatum	Semester 2, schooljaar 2025-2026
Geschikt voor de opleiding(en)	Master of Energy for Society; Master Social Work; Master Toegepast Recht (module duurzaamheid energie en recht); Bachelor Toegepaste Psychologie
Learning Community	

Opdracht omschrijving

Het promotieonderzoek 'Invloed van subsidies op gedrag' probeert antwoord te geven op de vraag hoe, en onder welke voorwaarden, de inzet van een subsidie (of heffing) leidt tot duurzaam gedrag. Overheden hebben onder meer economische instrumenten tot hun beschikking, die zij kunnen inzetten om gedrag van inwoners en bedrijven te beïnvloeden. Het is de vraag hoe dat precies werkt, en welke omstandigheden en/of voorwaarden daarin een belangrijke rol spelen. Het onderzoek is kwalitatief van aard, en hanteert een toegepaste en multidisciplinaire benadering.

In het onderzoekontwerp zijn onder meer drie casestudies opgenomen. Elke daarvan beschrijft het gebruik van economische instrumenten in de vorm van een regeling die is ingesteld door een overheidsorgaan. De context en inhoud van de regeling komen aan de orde, en de beschrijving van de (formele) totstandkoming ervan. Verder zijn het gebruik van het instrument en de evaluatie van dat gebruik onderwerp van onderzoek.

In het kader van dit onderzoek voeren studenten een studieopdracht uit die past in hun eigen opleiding. Het resultaat van de studieopdracht wordt verwerkt in een van de casestudies. Zo heeft vorig jaar een student het gebruik van een subsidieregeling voor groene daken in de gemeente Westerkwartier met een enquête onderzocht en daar een scriptie over geschreven in het kader van haar opleiding Toegepaste Psychologie.

Opdracht

Het doel van deze studieopdracht is empirisch materiaal te verzamelen over alle facetten die een rol kunnen spelen bij hoe een economisch instrument als een subsidie of heffing door een overheidsorgaan wordt ingezet bij de uitvoering van beleid.

In het promotieonderzoek is op dit moment gekozen voor telkens regelingen in een casestudie op te onderscheiden overheidsniveaus: de lokale overheid (bijvoorbeeld de 'groene daken' regeling

van de gemeente Westerkwartier), de rijksoverheid (bijv. de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie, Salderingsregeling zonnepanelen; nationale CO₂-heffing; ISDE) en op Europees niveau (bijv. de uitwerking van de Europese richtlijn 2019/904 'Single Use Plastic' in de vorm van heffing op wegwerpbekers, en de statiegeldregeling plastic flessen). Voor elk van de drie casestudies zijn mogelijkheden voor een bijdrage in het onderzoek die aansluit bij de opleidingsvereisten.

Onderzoeksvraag

In de studieopdracht zijn met betrekking tot een regeling onder meer de volgende onderzoeksvragen aan de orde: Welke keuzes worden gemaakt bij het ontwerp van de regeling bijvoorbeeld over het beoogde resultaat? Wie is de doelgroep en hoe is de specifieke uitwerking van het instrument? Hoe verloopt het (formele) besluitvormingsproces? Op welke manier wordt het gebruik van de regeling gemonitord? Hoe is de evaluatie van dat gebruik ingericht en uitgevoerd? En tenslotte: leidt de inzet van de subsidie of heffing tot duurzaam gedrag?

Algemene informatie

Eindproduct	Rapport / Artikel
Standplaats	ENTRANCE, locatie Energy Academy Europe, Nijenborgh 6, Groningen
Betrokken partijen	Lectoraat Communicatie en Duurzaam Gedrag
Contactpersoon	Ben W. Verweij b.w.verweij@pl.hanze.nl
Begeleiding	
Bijzonderheden	

Wat zijn we en waar vind je ons?

ENTRANCE is een lerende kennissamenleving, waarbinnen studenten en docent onderzoekers uit verschillende opleidingen, samen met onderzoekers, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties, werken aan de versnelling van de energietransitie.

ENTRANCE is de plek waar je als student met docenten, onderzoekers, bedrijfsleven, overheden en/of maatschappelijke organisaties samenwerkt aan complexe vraagstukken. Dit doen wij op de volgende locaties:

- Locatie Proeftuin, Zernikelaan 17

- Locatie Energy Academy Europe, Nijenborgh 6.

Wat bieden we?

ENTRANCE biedt jou een multidisciplinaire, inspirerende leer-, werk- en onderzoek omgeving, waarbinnen je de competenties kunt ontwikkelen, die nodig zijn voor het kunnen vormgeven en versnellen van de energietransitie. Ruimte voor samenwerking met lectoren, onderzoekers, docenten en het werkveld. Daarnaast word je begeleid door professionals die deel uitmaken van het ENTRANCE Learning Communities (ELC).

Neem contact met ons op

Ben je geïnteresseerd in de vacature? Heb je vragen of wil je direct solliciteren?

- Jacqueline Joosse, Coördin
- ator ENTRANCE Learning Communities.
- T: (050) 595 4708
- E: ENTRANCElc@org.hanze.nl